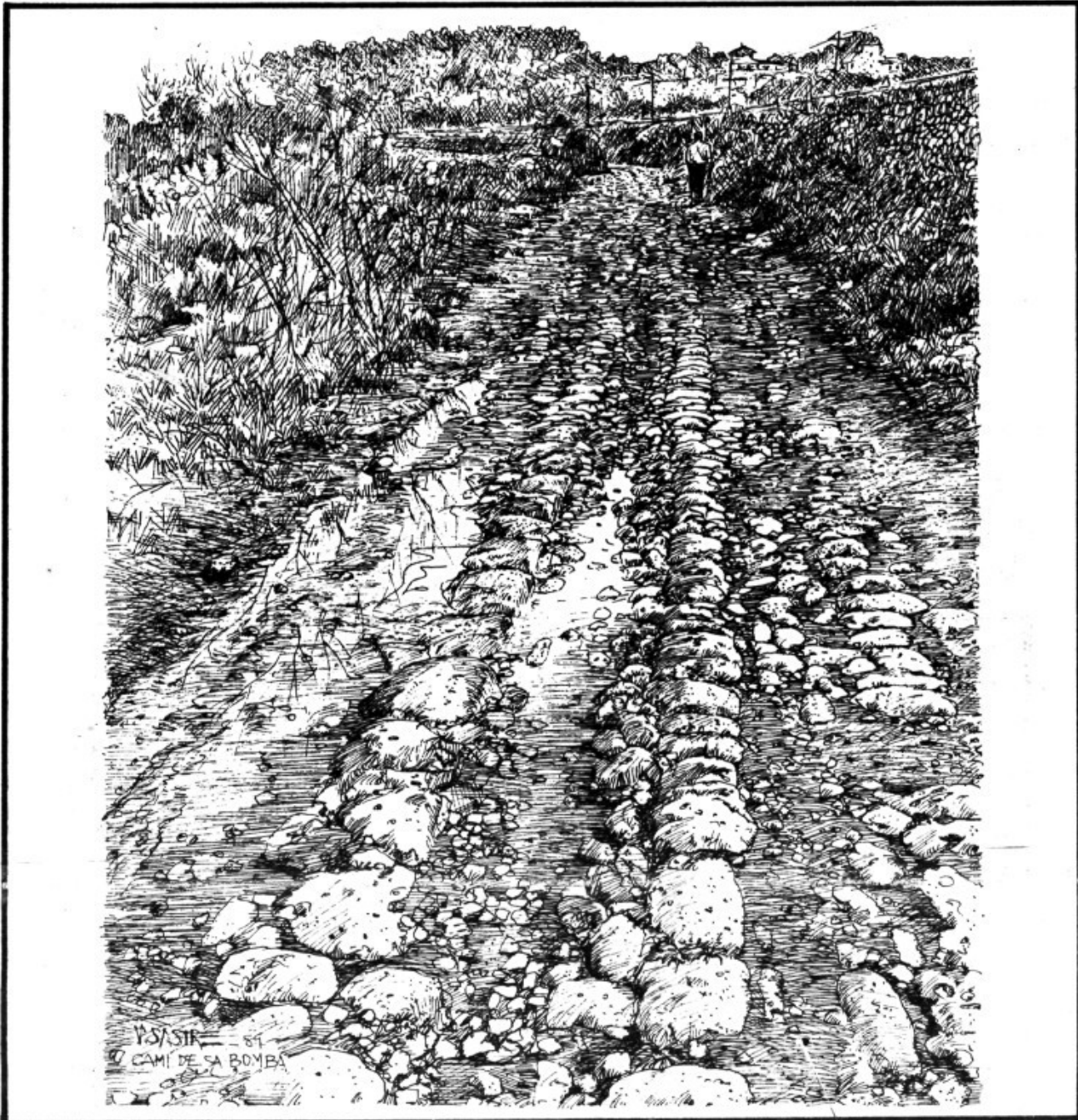

REPORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi.

Nº 88

DESEMBRE 1989

GLOSES

Amics de la Glosa

Uciutat 25-XI-89
Revista "PÒRTULA"

Bonvolguts amfres de Promou Torana,
M'agradaria que els meus "molts
d'anys" arribassin a tots els amics i
lectors que tenc, esparpits per tota
l'Illa. Per això us deman que en
el numero de la vostra publicació
meu pròxim a Nadal hi insercent
la glosa que us adjunt.

Agrait per la vostra col·laboració,
reben també els meus "molts anys"
i ben amb una abraçada del
vostre bon amic

Jore-Gil

Molts D'anys

Dins quatre dies hi som,
s'acosta sa gran diada
que festiva tot lo món:
ja és NADAL, altra vegada!

En dia tan senyalat
pàs a lletra es pensament
enviant-vos es present
de sa meva amistat

amb el legòric burcany
cultivat dins es meu cor
i, cantant amb dolcet to
vos desig un BON NOU ANY !

Jore-Gil
Desembre de 1989

BUTLLETI D'INSCRIPCIÓ

NOM _____

DOMICILI _____

POBLACIÓ _____

NO _____

C.P. 07. Telf: _____

*** ORDRE DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA ***

Senyors,
Prego atenguin el pagament dels rebuts que anualment els presentarà a cobrança
L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA GLOSA

TITULAR DEL COMTE: _____ Nº de COMTE: _____

CAIXA O BANC _____

SUCURSAL _____ CARRER _____ Nº _____

POBLACIÓ _____ C.P. 07 _____

Els saluda molt atentament,

Dia d _____ de 1.989 _____
signatura

ENVIAM AQUEST BUTLLETI A LA SEGÜENT ADREÇA: →

CONSOLAT DE SÓLLER A CIUTA-
PLAÇA DE WEYLER, 2 -PRAL.
07001 PAI MA

AVUI ÈS NOTICIA

3

La notícia d'aquest mes de Desembre és, sense cap dubte ni un, el proper judici, que segons va publicar un diari de Ciutat es farà dins el mes de Gener, al Batle Guillem Vidal, pel qual el fiscal demana set anys d'inhabilitació per a càrrecs públics, i l'acusador privat sis anys i un dia de presó, per abús d'autoritat el primer i per la suposada alteració de documents oficials, el segon.

Posats en contacte amb ell, el batle de Marratxí segueix sense fer cap tipus de declaració sobre aquest tema.

DURANT EL MES PASSAT

- Sis capellans morts a El Salvador.
- El PSOE va perdre la majoria absoluta a les eleccions.
- Greus incendis a la central Vandellós I de Tarragona. Sabieu que només està a uns 200 Km. de Mallorca?.
- Es va vendre un Miró per més de mil milions.
- Magnífics concerts de l'O.S.B.
- Seguïrem sense rebre el Canal 33.
- Bona marxa del Mallorca a primera.
- 10è aniversari de TVE-B.
- A l'illa de Còrsega s'ha organitzat un grup terrorista que es dedica a dinamitar les urbanitzacions que s'hi estan fent. "No volem esser

una segona Mallorca", afirmen. "I lo bo és que ho estan aconseguint...".

- Judici per les transfusions de sang amb Sida fetes a Bellvitge.
- Va morir La Passionària.
- Pànic davant els virus informàtics.
- S'obriren les fronteres als alemanys de l'est.
- Es va protegir Cala Mondragó... Però què en serà de Capocorb, Cala Tuent, Cala Galiota, Formentor, Valldemossa, Deià, Escorca, La Serra de Tramuntana, Sa Canova....???

4 DE FRESQUES

ROBATORI A CA'N XIC.

A la botiga de Miquel Ramis, més conegut per Miquel "Chic", fou robada la quantitat d'unes trenta mil ptes.

El robatori es produí al punt de migdia, el temps que la família dinava.

MOLTS DE ROBATORIS AL TERME.

Darrerament a la nostra redacció, són contínues les notícies sobre robatoris a distints indrets del nostre terme, les notícies del darrers són, a xalets de Pòrtol Nou, al camí de Puntiró, a en "Pita" li robaren el cans i objectes de dins la caseta.

Esperem i desitgem que aquesta onada de robatoris, no continui i la pau viscuda fins ara pugui seguir i que la inseguretat que es viu a Ciutat no es traslladi al nostre Poble.

MARRATXI A BALEART.

L'Ajuntament de Marratxi, a l'igual que la passada edició d'aquesta fira, va muntar un stand a Balear 89, el qual fou ofert a les ollereries del terme.

Només foren cinc les ollereries que acceptaren la convidada de l'Ajuntament, així com també l'Artesania textil Capó, les altres ollereries declinaren la seva participació a aquesta fira.

Per altra part durant "el dia de Marratxi", a més de la tradicional demostració de com es fan les peces de fang, hi va haver l'actuació del grup de Ball de Bot del Pla de Na Tesa "Aires del Pla de Marratxi".

INVERSIONS DEL C.I.M. A MARRATXI.

El president del C.I.M., Joan Verger i Pocovi, al transcurs d'un sopar a Santa Maria del Camí, repartí entre els representants de la Premsa Forana de Mallorca, la Memòria d'aquest organisme de l'any 88.

Les inversions del C.I.M. al nostre municipi son 3.195.601,-- Ptes per la tercera fase del poliesportiu que s'està construint dins el polígon de Marratxi.

Igualment col.labora en la Fira del Fang de Marratxi.

APORTACIONS DEL C.I.M. PER OBRES DE 1.989.

Si a la memòria de l'any 88 del C.I.M., hi figuren les subvencions que ha fet aquest organisme per obres de Marratxi durant l'any 88, també tenim les subvencions a fons perduts per obres de l'any 89.

El total de les subvencions per aquest any que estam acabant són de 25.019.719,--, les quals aniran destinades a les millores d'asfaltat de

distints carrers del nostre terme, així com d'enllumenat, i a la reforma de l'edifici del carrer de Santa Bàrbara de Sa Cabaneta.

DISTINTS CURSOS ORGANITZATS PER L'AJUNTAMENT.

L'Ajuntament ha organitzat distints cursos tan a nivell escolar com per a funcionaris.

Al col·legi Blanquerna i des del mes de Novembre fins a fi de curs hi haurà un curs de Ceràmica Creativa a càrrec de Pilar Sastre i Núria Lluís.

A La Salle del Pont d'Inca s'ha celebrat un curs de prevenció d'accidents a l'àmbit escolar, en col·laboració amb el C.I.M., dirigit als mestres.

Per altra part també en col·laboració amb el C.I.M. als centres escolars del terme es du a terme un programa de Salut dental a l'escola.

Ha hi ha previst la celebració d'un programa de Nutrició i alimentació.

I per acabar dins l'Ajuntament s'està duent a terme un programa de normalització lingüística per als funcionaris, en total són dues hores setmanals, el curs està impartit per un professor del col·legi Costa i Llobera.

PARALLAMPS RADIOACTIU.

En relació al parallamps radioactiu del col·legi Costa i Llobera, l'Ajuntament va dirigir un escrit a ENRESA, sol·licitant la retirada de l'esmentat parallamps.

La contestació d'aquest organisme estatal és molt curiosa, ja que reconeix la radioactivitat dels parallamps, però sense perill per les persones, i al mateix temps diu que la retirada dels parallamps radioactius es pot produir en un temps màxim de deu anys.

CURSETS AL LICEU BALEAR.

El Liceu Balear en col·laboració amb l'Ajuntament ha organitzat una sèrie de cursos, els quals començaran el proper dia 18 de Desembre fins al 15 de Juny.

Aquests cursos són d'Informàtica, Mecanografia per ordinador i anglès, el preu és de 3.500 Ptes. per persona i 2.500,-- pels residents al terme de Marratxí.

Els cursos s'impartiran dos dies per setmana i l'horari serà de 8,30 a 10 del vespre.

RESTAURACIO DEL RELLOTGE DE L'AJUNTAMENT.

Per Pau Mir de Pòrtol, s'està restaurant el rellotge de l'Ajuntament, lo qual farà que tenguí una nova imatge.

ASSEMBLEA ORDINARIA DE L'A.P.A.

L'A.P.A. del col·legi Costa i Llobera, va celebrar la seva anual assemblea ordinària. El president va informar de les activitats dutes a terme així com de les previstes a curt termini.

Referent a la reforma escolar que està aprovada pel M.E.C., es va acordar fer una nova assemblea per informar únicament i exclusiva d'aquest punt.

UN CENTRE DE B.U.P. JA.

Davant la posta en marxa de la reforma escolar, urgeix que tant l'Ajuntament com els pares comencin a fer gestions per tal que a Marratxí, es construïsquí un centre de B.U.P., ja que segons l'esmentada reforma els nins del nostre terme, als dotze anys, si no s'ha aconseguit aquest centre, s'hauran de desplaçar a una nova escola.

Tot això, és degut a què la reforma escolar, només contempla els col·legis "Costa i Llobera" i "Blanquerna", com a de primera etapa, és a dir fins els dotze anys.

SIMULTANIES D'ESCACS

Per un cap de setmana de la primera quinzena de desembre està previst establir una simultània de vint jugadors. Vindrà un gran mestre internacional. Tindrà lloc a la Casa de Cultura de Sa Cabaneta i és organitzat pel Club d'escacs de Marratxí.

6 Sa Cabaneta

Segons dades de l'arxiu municipal, Sa Cabaneta fou fundada l'any 1745, en lo que era la garriga de Son Caulelles o Sa Cabaneta, i segons consta en la "Crònica reial" i en el "Llibre del repartiment de Mallorca" de les dotze comarques en que quedà dividida Mallorca, després de la conquesta del Rei Jaume I, la darrera va ésser assignada en propietat al bisbe de Barcelona Berenguer Palou.

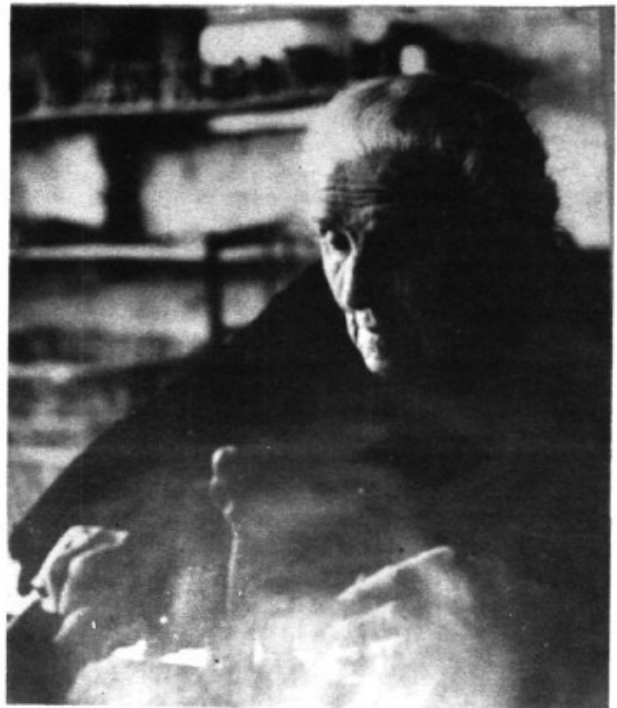
Sa Cabaneta, és actualment la capital política del municipi de Marratxí, ja que a aquest nucli hi ha l'Ajuntament, jutjats i demés residències oficials, actualment té uns 2.500 habitants que es troben molt repartits i on es pot distingir clarament els que viuen al casc antic i per tant com tradició en el poble, i aquells altres que viuen en urbanitzacions noves com les de "Son Verí" i "Ca'n Domingo", com una gran expansió, però com una menor relació amb el Municipi. El creixement de la població de la població es continuu, encara que no de forma explosiva, podent afirmar que el creixement anual del nucli durant els darrers anys té una proporció de uns 100 nous censats cada any.

Les activitats econòmiques del nucli, es basen principalment en petites indústries familiars, entre les que destaquen 3 fusteries, una vidrieria, una ferreria, una marbreria. L'agricultura és en franca decadència i pràcticament a punt d'extingir-se com activitat productiva, i l'àrea de serveis, com 3 bars, i restaurant, una apotecaria i les lògiques tendes de queviures. Per tot això es fa deduir que la major part dels habitants tenen la seva activitat professional fora del poble.

Hem d'esmentar especialment l'activitat de la gerreria i siurelleria de Ca'n Bernadí nou i la siurelleria de Ca Madò Bet, continuadores d'una tasca iniciada ja fa segles pels seus ascendents.

La Festa Patronal del nucli de Marratxí és la de Sant Marçal, que es celebra el 30 de Juny i que té un caire tradicional de romiatge i de devoció. Ve gent de tots els pobles de Mallorca per adorar al Patró, que segons la

tradició és advocat del dolor. Des de fa uns anys i sense massa caràcter tradicional se celebra la primera setmana de Setembre una festa específica per Sa Cabaneta, en honor de la "Mare de Déu de Marratxí", advocació encunyada de nova planta, sense massa miraments històrics.

XAVIER

OBRES de MESTRES

Hi ha objectes que d'una sola mirada ens atrauen, no sabem el motiu però ens agraden. Són les Obres dels Mestres Artesans. Objectes fets segons vells procediments o, de vegades, fruit de la innovació i la creació dels artesans d'ara.

Per això la Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear creà l'etiqueta de "PRODUCTES DE QUALITAT ARTESANA".

Per protegir els vells artesans i per promocionar els nous creadors. Així quan vostè compra un producte artesanal, aquesta etiqueta és tota una garantia.

GARANTIA ARTESANA

A l'hora de triar,
cerqui aquesta etiqueta.

És un missatge de:

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA DE COMERÇ
I INDÚSTRIA

UNA RETXILLERA D'ES

FINESTRÓ

Allò promès és deute. Vos havíem d'oferir la imatge de na Maria d'en Toni "Rotget". Aquí la teniu, amb ell, tot feliços. Viuran a Ca'n Moixet, de Son Ferriol. Aprofitam per a tornar-los enviar l'enhora bona.

LA POLICIA MUNICIPAL INFORMA...

NOVEMBRE

1.- La nina Cristina S.M. fou mossegada per un moix. Va ser assistida a Son Dureta.

2.- A les 9'30 fou retingut per la P.M. Adrian E.L. ja que estava adormit dins un turisme mig abandonat.

A les 16'15 un camió de l'empresa Acsa va rompre una canonada d'aigua, deixant Es Pont d'Inca nou sense subministrament.

4.- Ramon P.M. va caure damunt la voravia i va haver d'esser duit a la Casa de Socors de Palma per una patrulla de la P.M. Arribant a Palma trobaren una doneta vella amb símptomes d'ofegament que també fou conduïda a la Casa de Socors.

6.- La Policia local estrena un cotxe de patrulla nou.

A les 15'15 a la sortida de l'Aeroclub varen xocar un motoret i un turisme. No hi hagué mals personals.

9.- Andreu R.R. fou retingut per la P.M. per anar gat.

10.- Accident de trànsit a la C-713, a l'altura del km 9'300, entre dos turismes. Ferits de consideració i grans mals materials.

A la urbanització Benestar un altre accident sense conseqüències greus.

18.- Degut a les fortes pluges algunes vivendes de Pòrtol i de Sa Cabaneta es varen anegar. Hi hagué intervenció de veïnats, P.M., brigada municipal i bombers del CIM.

20.- Accident de trànsit en Es Pont d'Inca, sense mals personals.

22.- La P.M. recupera un Opel Kadett que havia estat robat a Palma.

25.- Accident de trànsit a Ca's Capità. No hi hagué danys personals.

30.- Hom hagué d'avisar la Societat protectora d'animals per a que es fessin càrrec d'un ca, aparentment abandonat, en Es Pont d'Inca.

(Informació facilitada pel Caporal en funcions de la P.M. de Marratxí)

EDITORIAL

L'ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Ens tornam posar en contacte amb el cap del grup municipal, Guillem Vidal, per fer un seguiment d'aquella sèrie de temes que estan a l'aire i són font d'interès i de preocupació públics.

COM ESTA EL CENTRE PROJECTAT AL CAMP D'INCA?

Sembla que començaran les obres devers el gener. Ja es sap que serà mixt, dedicat al comerç i a l'oci.

EDIFICI MUNICIPAL D'ERICA?

Ja està adquirit. A principis d'any es farà fer un pressupost per a la reforma de la façana, instal·lació als baixos d'un club de tercera edat i instal·lació al segon pis, segurament, de les oficines de la tenència d'alcaldia d'Es Pont d'Inca.

PROJECTES D'ALTRES CENTRES SOCIALS I CULTURALS?

El convent d'Es Pla de na Tesa ja és també de propietat municipal. En aquests moments s'està fent un projecte per mirar d'ubicar-hi les necessitats socials, culturals i esportives d'aquell nucli.

INSTITUT DE BATXILLERAT?

Dins aquest mateix desembre vàrem anar amb el regidor de cultura i educació, Antoni Montilla, a parlar amb el delegat d'educació per dur endavant aquest centre de BUP al terme. Si hi ha possibilitats s'ubicarà, com ja havíem avançat, per la part d'Es Figueras i Es Caülls.

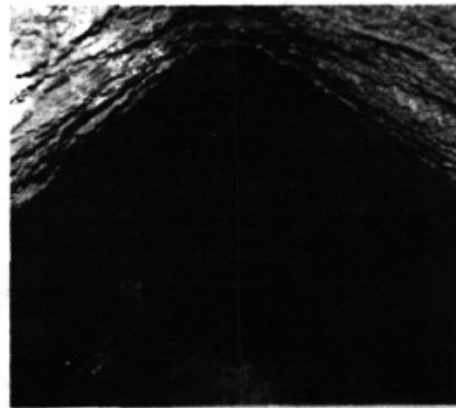
SEMBLA QUE EL CENTRE DE SALUT ESTA ENDARRERIT...

Hi ha una sèrie de problemes amb el constructor. Trobam que va molt lent i

per part de l'Ajuntament i de la Conselleria de Sanitat s'intenta que ho deixi del tot i poder cercar-ne un altre. Esperem que l'any que ve estiguin resoltes totes aquestes anomalies.

LA QÜESTIÓ DE CARMA SEGUEIX FENT MALA OLORE...

Per part de l'alcaldia s'ha recorregut als serveis tècnics i jurídics. La situació d'aquest problema d'entorn que existeix amb l'escorxador de Carma s'ha d'arreglar, ja que per part de l'empresa no s'ha fet cas de les manifestacions i inquietuds manifestades per l'Ajuntament i els veïnats sobre les olors de l'escorxador.

ENCARA NO S'HA PROTEGIT LA COVA PREHISTORICA DE SON CAULELLES...

Hi ha comanada una porta de ferro per poder-la tancar i evitar que la tornin rompre i embrutin la cova de bell nou, però encara no està llesta.

EL CAMI DE "SA BOMBA" S'HA D'ARREGLAR. TENIU EN COMPTE QUE ES TRACTA D'UNA VIA HISTORICA QUE CAL PROTEGIR?

Sí. Almenys el troç d'empedrat no serà asfaltat. S'amillorarà el camí en lo possible sense posar-hi asfalt.

Gràcies i fins la propera

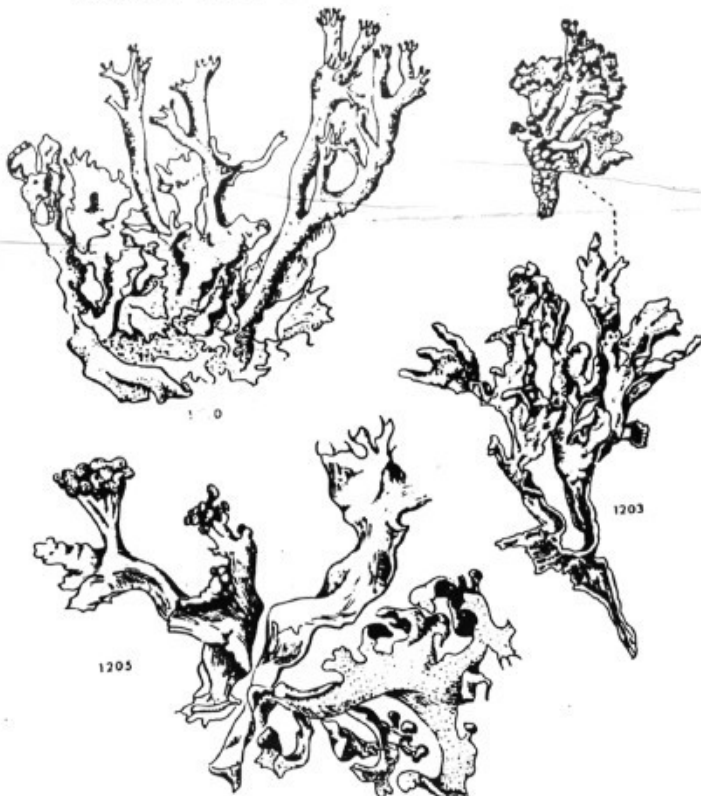
LA REDACCIO

Som a Nadal, temps de betlems. Vos heu demanat mai quines són les herbes que empram per fer els betlems? Són dues castes de plantes inferiors, els líquens i les molses.

Les molses pertanyen al grup de vegetals més utilitzat en la confecció dels betlems i són aquestes plantes que formen com una catifa verda damunt la terra. La seva morfologia és molt particular, trobant-s'hi una mena de fulletes i una tija amb uns ricoids per aferrar-se al substrat. A vegades podem observar les molses amb una espècie de càpsula al final de la tija que és l'òrgan reproductor d'espores.

Diversos tipus de molses: Amb detall les fulles i capsules productores d'espores

A les Balears tenim devers 250 espècies de molses, devers 40 a Marratxí, la majoria de les quals es troben als pinars i alzinars de Sa Vileta. També són freqüents en els llocs més ombrívols de la garriga de Son Caules.

Els líquens són organismes constituïts per una alga i un fong, que viuen associats en simbiosi. El fong absorbeix l'aigua i els minerals, mentre l'alga fabrica els aliments mitjançant fotosíntesi. Els que utilitzam als betlems corresponen al gènere Cladonia, del qual en tenim 5 espècies a Marratxí; uns formen una espècie d'endivia petitona i altres semblen coixinets de monja en miniatura.

MIQUEL ANGEL FONT

Líquens de Betlem

PANORAMA MUSICAL

INFORMATIU / DIVULGATIU DEL FET MUSICAL A LES BALEARS

Numero 0, 16 de desembre de 1989

I TROBADA DE DOCUMENTALISTES MUSICALS A LES BALEARS

Il·lustració: «Mà Musical». De la col·lecció particular de M. Ripoll.

Ciutat de Mallorca

16 de desembre de 1989

A MODO DE PETITA OBERTURA

Com podeu observar a la portada, aquesta publicació surt a llum pública el mateix dia de la I TROBADA DE DOCUMENTALISTES MUSICALS. I no és casualitat.

Feia estona que des del Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca donàvem voltes a la idea d'una publicació que donàs a conèixer les activitats que duïma terme. Després de plantejar-nos diferents projectes vàrem arribar a la conclusió que el millor era oferir una possibilitat de comunicació a totes aquelles institucions, entitats, grups i persones que, d'una manera o altra són els protagonistes del Fet Musical a les nostres Illes i, per tant, conformen la raa de l'existència del Centre.

Així doncs, Panorama MUSICAL vol ser un informatiu sobre tot allò que tenguí relació amb la Música a i de les Balears i les Pitiüses, així com una eina de difusió de les activitats, projectes, curalles i sentiments de tota la gent engrescada en aquest ample i meravellós món de la Música.

La veritat és que no ens hem encomanat gaire a ningú: no tenim col·laboradors,

ni subscriptors, ni lectors, ni patrocinadors... però confiam que amb un mínim d'interès i de bona voluntat per part de tots la cosa funcionarà. No debades creim que la idea val la pena!

Ja ho sabeu tots:

*Entitats musicals en general,
Associacions,
Fundacions,
Escoles de Música,
Escoles de ball,
Corals,
Orquestres,
Bandes,
Conjunts,
Agrupacions de ball
Promotors de festivals, cursets, concursos, trobades, concerts, audicions...*

I, també, en pla mes personal:

Instrumentistes, Cantaires, Directors, Afinadors, Balladors, Cantautors, Compositors, Constructors o restauradors, Critics, Professors, Recopiladors...

O, senzillament, els oients, els espectadors.

Tots aquells que tenguieu alguna cosa que dir sobre la Música nostrada quedau convidats a participar. Hi ha lloc per a tots!

**CENTRE DE RECERCA I DOCUMENTACIÓ
HISTÒRICO-MUSICAL DE MALLORCA**

EL CENTRE DE RECERCA I DOCUMENTACIÓ HISTÒRICO-MUSICAL DE MALLORCA

Es tracta d'un organisme de caràcter privat, promogut, creat i mantingut per un grup de persones que, d'una manera totalment voluntària li dediquen bona part del seu temps lliure.

La finalitat del Centre és cubrir un buit quant a documentació musical referida, especialment, a l'Illa de Mallorca, però preocupant-se també del fet musical a les demés Illes, així com d'aquelles manifestacions relacionades tant amb les Balears com amb les Pitiüses que puguin haver trascendit mar enllà.

El material arxivat correspon al món de la Música en el sentit més ample: partitures, fotografies, articles, llibres, programes de concert, discos, cassettes, i, fins i tot, alguns enregistraments inèdits en cinta magneto fònica.

L'iniciador de la tasca del Centre fou Joan Parets i Serra, el qual començà als anys seixanta, juntament amb Jaume Rovira i Ramis, escrivint el treball intítulat "Índice catálogo de las obras musicales de autores mallorquines, existentes en los archivos de la Diócesis, anteriores

al siglo XX (1965). L'any 1984 el grup de persones que seguïen endavant amb la tasca de recopilació i arxiu de material, integrat bàsicament pel mateix Joan Parets, per Pere Estelrich i Massuti i per Biel Massot i Muntaner, pren el nom de Centre de Recerca... En aquell moment la seu de l'entitat estava ubicada a Inca. Posteriorment ha passat per Lloseta, Ciutat i en aquests moments està situada a la vila de Sineu.

Els apartats de la catalogació i arxiu s'han resolt amb la següent divisió:

- Compositors
- Interprets
- Entitats musicals
- Manifestacions periòdiques
- Àmbit geogràfic
- Bibliografia
- Discografia

El Centre mantén estreta relació i col·laboració amb les institucions, tant administratives com culturals i acadèmiques, així com amb les entitats musicals tant de les Illes com de fora.

L'arxiu del Centre està obert a tothom. Qualsevol persona que necessiti documentació relacionada amb el Fet Musical o que pugui aportar alguna casta d'informació sobre el tema es pot posar en contacte amb el Tfn 52 00 40 o amb l'adreça actual:

*Pça Sta Caterina Thomas, 1
07510 SINEU*

L'INSTITUT DE MUSICOLOGIA "PAU VILLALONGA"

A finals de l'any 1986 es va crear a Ciutat l'Institut. El naixement d'aquesta entitat va ser fruit dels contactes que va haver-hi entre diferents persones que estaven interessades per la música i, en concret, per la musicologia. Es feia necessari crear una entitat que pogués canalitzar, organitzar, orientar i coordinar les diferents iniciatives individuals. D'aquesta manera es podria dur a terme una tasca col·lectiva dins el camp de la investigació musicològica, i a més a més, podria obtenir-se més fàcilment el recolzament de l'Administració.

L'objectiu bàsic de l'entitat consisteix en l'estudi i investigació del patrimoni musicològic que es troba a les nostres illes. Malgrat tradicionalment la musicologia ha estat relacionada amb l'anomenada música antiga avui es fan estudis musicològics de tot tipus, inventaris, catalogacions, transcripcions, reculls iconogràfics, música tradicional, contemporània, instruments etc.

Ara com ara la feina que ha duit a terme l'Institut s'ha concretat principalment en l'inici d'inventaris de manuscrits musicals que es troben en els arxius d'algunes esglésies o institucions. Aquesta tasca es considera la primera passa necessària per poder conèixer el material amb què comptam i a partir d'aquí poder treure conclusions referides a com era la música que feien els nostres avantpassats, quines eren les seves característiques, quins instruments feien servir, etc.

La investigació que es va fent es veu complementada amb altres activitats que donen projecció a l'Institut vers l'exterior. Així enguany, amb el suport de la Direcció General de Cultura de la Comunitat Autònoma, es varen organitzar unes conferències dedicades a "Construcció i restauració d'instruments". La primera de les conferències va donar-la en Joan Morrey, i va parlar de "Els instruments de la

colla de xeremiers", matèria de la qual el conferenciant n'és un gran especialista i alhora un dels pocs constructors de xeremies, fobiol i tambori que queden a l'illa. La segona fou donada per Joan Martí, persona que gaudeix a nivell estatal d'un gran prestigi com a constructor de claves, clavicordis, espinetes etc. La conferència es va titular "Construcció d'instruments de tecla". Parla sobretot d'instruments històrics, encara que també es referi a la seva experiència personal com a constructor. La darrera conferència la va impartir Jaume Vidal, el qual ja compta amb una llarga experiència com a restaurador d'instruments aquí a Mallorca. La seva conferència consistí en comentar diferents treballs de restauració que ell ha fet, i que es varen mostrar a través de diapositives.

A més d'aquestes activitats també es va organitzar una exposició de fotografies fetes per Joan Capellà sobre "Iconografia Musical a La Seu", que fou comentada per Romà Escales en una visita posterior a la Catedral. Finalment es va realitzar una visita a l'orgue de la Seu dirigida per Pere Reynés i Antoni Mulet, en la qual explicaren la història de l'orgue, les seves principals característiques i les fases de la restauració que es duu a terme. Els assistents pogueren pujar a l'orgue i veure de prop els tubs, el teclat, la cadireta, i el complex mecanisme que fa sonar un orgue.

Per a l'any vinent l'Institut té previst continuar els treballs d'arxiu i organitzar un altre cicle de conferències de divulgació que serà anunciat oportunament.

Qualsevol persona interessada en fer-se soci o rebre informació puntual de les activitats de l'Institut pot posar-s'hi en contacte escrivint a:

INSTITUT DE MUSICOLOGIA "PAU VILLALONGA"
C/ Costa i Llobera 2-A, 1er
07005 Ciutat

LA PRIMERA TROBADA DE DOCUMENTALISTES MUSICALS A LES BALEARS

L'objectiu d'aquesta I Trobada és la reunió d'aquelles persones que, d'una o altra manera, tinguin algun tipus de contacte amb documents -escrits, gràfics o sonors- que es relacionin amb el nostre Fet Musical.

Al llarg de la jornada de treball es posaran en comú una sèrie de punts i es faran unes propostes dirigides a la possibilitat d'emprendre alguna tasca organitzada. Es plantejarà també la conveniència d'establir trobades periòdiques.

Com a participants, a l'hora de redactar aquest escrit, hi ha inscrites les següents persones:

**Gabriel Aguilera i Perelló
Joan M. Arbona i Comelles
Xavier Carbonell
Joan Company i Florit
Carles Costa i Salom
Francesc Crespi i Cañellas
Josep Estelrich i Costa
Pere Estelrich i Massuti
Antoni Gili i Ferrer
Gabriel Julià i Seguí
Joan Manresa
Biel Massot i Muntaner
Bartomeu Mulet i Ramis
Joan Carles Palos i Nadal
Joan Parets i Serra
Antoni Pascual i Nadal
Antoni Riera i Estarelles
Rosa M. Rodríguez Hernández**

**Antoni Roig i Sierra
Joan Rosselló i Lliteras
Ramon Rosselló i Vaquer
Joan Segura i Aguiló**

Les entitats a les quals representen o amb les quals estan relacionats són les següents:

- Arxiu Diocesà de Mallorca
- Associació d'Amics de la Banda Sonora
- Associació de Compositors
- Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca
- CEP de Menorca
- Collectiu d'artistes lírics
- Fundació Pública de les Balears per a la Música
- Grup "Aires de Pagesia"
- Institut de Musicologia "Pau Villalonga"
- Música Nostra
- Universitat de les Illes Balears.

I, per acabar, les comunicacions anunciades són:

- La investigació musical a partir d'un grup de ball popular.
- Catàleg del petit fons musical de l'arxiu del Monestir de Santa Elisabet (Monges de Sant Jeroni) de Ciutat.
- Magi Fiol, Mestre de Capella de la Seu.
- Necessitat de documentació sobre autors i intèrprets balears amb enregistraments.
- Organistes i mestres de cant de la Parroquia de Sineu en els segles XVII i XVIII.
- Manuscrits Musicals dels Certàmens Científico-literaris del Seminari de Mallorca.
- El Cant Gregorià i els Franciscans T.O.R.
- El moment actual de la Música popular
- Notes per a la història de la Música a Mallorca (segles XIV-XVII)
- Fitxa de catalogació de manuscrits musicals
- El Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca
- Sobre la discografia balear
- Guia Musical de les Balears

ACIS I GALATEA D'ANTONI LLITERES

Encara ara, el Barroc és notícia. El Barroc musical vull dir. Adesiara s'estrenen partitures trobades a biblioteques o museus o s'investiguen i es renoven partitures ja conegudes, recercant el purisme o l'estil més fidel per interpretar-les. També les òperes dels segles XVII i XVIII es reestrenen amb nous muntatges i escenografies històriques.

Tal es el cas de l'òpera "Acis y Galatea", d'Antoni LLiteres i Carrió, la qual en poc menys d'un any ha estat muntada dues vegades, amb enregistrament televisiu inclòs.

En efecte, el passat gener fou escenificada al Circulo de Bellas Artes de Madrid i ara ho ha estat novament a Segovia, sempre a partir d'una idea d'Alicia Lazaro, llautista castellana, estudiant de les formes i estils en la Música Antiga.

I si al Circulo de Madrid el muntatge anava signat per Carlos Harmusch, el més recent és obra de Gustavo Tambascio. Més ambició i amb ganes d'exportar-se fora d'Espanya. (Vindrà a Mallorca?).

Antoni LLiteres i Carrió va néixer el 18 de Juny de 1673 a Artà, anant a parar a Madrid al Real Colegio de Niños Cantorcicos,

per influència de Joan Massanet i Terrassa, capellà d'altar del Rei Carles II. Als vint anys fou nomenat "músico violón" de la Capella Reial i poc a poc fou ben considerat com a músic i compositor.

Treballà a la Casa d'Osuna, estrenà diferents òperes i s'encarregà amb altres músics de reorganitzar el material de la Reial Capella a Madrid, després de l'incendi de 1734. Són paraules del Pare Feijoo a "Música en los templos": "Algunos extranjeros hubo felices en esto, pero ninguno más que nuestro don Antonio de Literes, compositor de primer orden y acaso el único que ha sabido juntar toda la majestad y dulzura de la Música antigua con el bullicio de la moderna".

P. E. M.

SOBRE LA COLLECCIÓ MUSICA

Ja són al carrer els dos primers volums de la nova collecció de llibres de temàtica musical del Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca, en col·laboració amb la revista Pòrtula.

BREU HISTÒRIA MUSICAL
de les
ILLES BALEARS

"Breu història musical de les Balears" i "Rere les passes de Bach" són, respectivament, els títols. El primer, és la reedició, corregida i augmentada, de l'obra que sobre apunts de Joan M Thomàs ja havia publicat Joan Parets i Serra fa uns anys. El segon és el relat sentit d'una passejada per terres alemanyes, cercant l'esperit del gran Músic. Biel Massot i Pere Estelrich en són els autors i el pròleg és d'Antoni Vaquer, també pelegrí musical.

No vull fer una crítica als textos esmentats, no és aquest el lloc ni el moment. El que si m'agradaria demanar és que,

ja que iniciar una collecció de qualsevol tipus no és tasca gaire difícil d'emprendre, els editors continuïn endavant amb altres títols. Estic segur que al voltant seu hi ha treballs, estudis, projectes d'investigació i mil i una coses més, esperant sortir al carrer i veure la llum.

Aquesta collecció pot ser una referència a l'hora de publicar reculls d'articles o anàlisis que per la seva extensió o temàtica no tenen cabuda als altres espais reservats a la Música (premsa diària, premsa forana, El Mirall, LLuc o aquest mateix butlletí, per citar alguns exemples).

Endavant, doncs amb el projecte. La continuïtat costarà esforços i diners. Serà qüestió que les Institucions (com ara el Consell Insular de Mallorca, patrocinant l'edició d'aquests dos primers volums) no quedin darrere.

RERE LES PASSES
DE
BACH

ARTICLE 1º

L'objectiu d'aquest concurs és estimular i difondre la producció d'obres simfòniques contemporànies, afavorint al màxim la llibertat creativa, sense cap limitació d'estil.

ARTICLE 2º

La peça haurà d'adaptar-se a l'orgànic de l'Orquestra Simfònica de les Balears "Ciutat de Palma", que és el següent:

2.2.22 - 4.2.3.0 - perc. - cordes.

ARTICLE 3º

Cada compositor presentarà una sola obra, la qual haurà de ser inèdita i no estrenada ni enregistrada per cap medi de reproducció mecànica.

De la partitura es presentaran 5 exemplars, amb un lema que figurarà juntament amb el títol de l'obra a l'exterior d'un sobre tancat, que haurà de portar la identitat i direcció de l'autor.

ARTICLE 4º

Tot el material haurà de ser remès, per correu certificat, a la FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA, carrer Vicenç Joan Rosselló, 22. 07013 Palma de Mallorca (Spain).

El termini de presentació d'originals es tancarà el dia 31 de maig de 1990.

ARTICLE 5º

El jurat donarà a conèixer el nom del guanyador en el mes de juny de 1990. Les decisions del jurat són inapel·lables.

La dotació del premi serà de 1.000.000 ptes. en caràcter únic i indivisible.

Les obres no premiades seran tornades als autors, prèvia sol·licitud, en el termini màxim de dos mesos després d'haver finalitzat el concurs.

ARTICLE 6º

La FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA i la Fundació ACA es comprometen a l'estrena de l'obra per part de l'Orquestra Simfònica de les Balears "Ciutat de Palma" en el marc del festival de Música contemporània "Encontres de compositors", el qual es realitzarà a Palma anualment.

Les esmentades Fundacions es reserven el dret d'establir les condicions per a la difusió i la reproducció, podent realitzar l'edició de la partitura i l'enregistrament en qualsevol moment.

L'autor premiat, per la seva part, es compromet a reservar la primera audició durant l'any següent a la concessió del premi, a la vegada que està obligat a facilitar el corresponent material escrit per a la interpretació, així com a l'entrega de l'original de la partitura, el qual quedarà en poder de la FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA.

Els drets de propietat quedaran en poder de l'autor, el qual haurà de fer constar, però, en els programes i cada vegada que s'interpreti l'obra, el text: "Premi de Composició de la FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA".

ARTICLE 7º

La participació en el concurs suposa l'acceptació total d'aquestes bases.

FUNDACIÓ
MUSICAL
ÀREA
CREACIÓ
ACÚSTICA

Col·labora: Fundación de los Archipiélagos Españoles

Propera sortida: 21 de març
Envia el material al Centre
de Recerca (Pça Sta Caterina
Thomàs, 1 07510 Sineu)
o a la revista Pòrtula (S'Es-
cola Vella s/n 07141 Pòrtol)
Per a informacions curtes:
Fundació Pública de les Ba-
lears per a la Música (Tfn
28 75 65)

Panorama MUSICAL

Coordina:

Edita:

Collabora:

Imprimeix: "Apostol y Civili-
zador" (Petra)

D.L.: FM 1532/89

EL "CAMI DE SA BOMBA"

11

L'anomenat camí de "Sa Bomba" és un dels que l'Ajuntament ha triat per acollir-se al pla del Govern Balear per a la millora i construcció de camins de servei rural. La importància d'aquest camí resideix en què s'hi ubica una relíquia de la nostra història i una de les joies arqueològiques del nostre terme. Es tracta de les restes d'una calçada empedrada, catalogada com a romana, que podria desaparèixer segons el tipus de millora que es faci en aquest camí.

Ja el mes de setembre "Pòrtula" va cridar l'atenció sobre el perill que podria suposar incloure el camí de Sa Bomba en el pla de camins rurals de Balears i el mes passat el diari "El Dia" publicà a primera plana la notícia que l'Ajuntament de Marratxí planejava asfaltar una via romana.

Segons les notícies que circulen darrerament sembla que això no serà així, sinó que es protegirà. I realment l'únic que cal és la protecció, ja que aquest camí figura en el catàleg d'edificis arquitectònics i llocs arqueològics protegits de Marratxí. La seva ressenya diu:

"Fragment de camí empedrat, probablement d'època romana, d'uns dos-cents metres de llargària per uns tres metres d'amplada. El paviment de la calçada està realitzat en part a base de lloses de pedres i en part amb còdols".

El catàleg li dona un grau de protecció tipus A que s'aplica als elements i edificis que, per la seva singularitat històrica o arquitectònica, requereixen una conservació integral. La protecció afectarà tant a l'exterior com a l'interior de l'edifici o element catalogat.

Hem d'assenyalar en aquest sentit que el camí de Sa Bomba va paral·lel al torrent de Coanegra i condueix a la carretera de Santa Maria-Bunyola des de la carretera d'Inca, i que la vorera que dona al torrent es troba plena de fems.

Finalment hem de dir que segons el mateix catàleg mencionat, en aquest camí només són possibles obres de conservació, consolidació, restauració, supressió d'afegits sobre l'element o les obres derivades d'una investigació arqueològica.

ALLO MES PRECUPANT

Està a l'ordre del dia la qüestió de la conservació i de la protecció de les restes arqueològiques més importants de Marratxí. Dos punts: la cova-naveta pretalaiòtica de Son Caulelles i el boci de calçada romana (o medieval, no gaire especificat) del camí de "Sa Bomba".

Dues manifestacions culturals de primer ordre, mai tengudes en compte en la seva veritable vàlua per les autoritats competents. O així sembla.

Quant a la naveta d'es camp de futbol, en terrenys de Son Caulelles, n'hem parlat moltes vegades. A la fi, després d'anys d'oblit i brutícia, l'Ajuntament es va decidir a demanar l'ajut de Belles Arts per a netejar-la. Ho feren, hi posaren una porta per tal de protegir-la i, al cap de molt poc temps, qualcú insensible, ignorant total, dement o terrorista cultural la va fer bocins. I d'això ja fa mesos. Es parlà de posar-n'hi una altra, de ferro, però encara no està llesta. Mentres, els desaprensius segueixen omplint-la de fems i porqueria. Un desastre imperdonable, tenint en compte que es tracta d'una joia en el seu gènere i, sobretot, única a Marratxí. Gairebé l'únic monument que tenim important, de moment... qualsevol dia la trobarem convertida en piscina o clot negre, com ha passat amb altres, del terme mateix, que han tengut la desgràcia d'estar situades dins terrenys urbanitzables.

Cal cercar una solució. I fer-ho ràpidament. L'Ajuntament, com a suposat defensor dels valors i característiques pròpies del poble, entre altres coses, s'hauria de posar al davant de la seva conservació i protecció. L'escola l'hauria de donar a conèixer com a bé cultural i patrimoni arqueològic i arquitectònic, el poble en si hauria de prendre consciència de la seva vàlua i defensar-ho com a cosa pròpia... Queden moltes passes a fer, però com més tard es decideixi donar-les, pitjor.

Una de les possibilitats que es va apuntar en el seu dia fou la cessió al poble per part del propietari. No sabem si es tractava de paraules en buit o bé pronunciades en moments d'eufòria; el cas és que encara no hi ha hagut cap acció que demostrés l'interès de dur a terme aquesta intenció. Doncs bé, creim que, d'entrada, hauria d'esser l'Ajuntament el que es posés al davant de gestions serioses encaminades a garantir la conservació de la cova com a patrimoni de Marratxí; a veure si entremig d'accions tendents únicament a l'explotació del sòl, en matèria urbanística i especulativa, entremig d'accions que condenen Marratxí passa a passa a la degradació de medi ambient i dels seus trets característics, n'hi hagués alguna de positiva que ens fes, per un moment, relluir l'orgull del qual fa estona que pareix que estam mancats.

Referit al camí de Sa Bomba no serem tan llargs. Per a la informació general vos remetem a l'article de les planes centrals. Es prou explicatiu i eloqüent envers la situació actual de l'esmentat camí. Només hi volem afegir que és necessari que l'Ajuntament no badi, vagi amb peus de plom i posi tots els efectius i recursos a la seva disposició en estat d'alerta permanent, damunt les "millores" que s'hagin d'efectuar. Cal pensar que qualsevol disbarat que es fes seria irreversible i, d'altra banda, ja sobren els que s'han fet fins a l'hora present.

ALLO MES NOVEDOS

Es tracta del suplement que vos oferim amb aquest exemplar: PANORAMA MUSICAL. Pòrtula col·labora amb el Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca en la seva confecció i edició. Creim que és una vàlida aportació al Fet Musical de les nostres Illes que molts de voltros contemplareu amb interès, i tots sabreu apreciar en base a l'esforç que suposa.

ALLO MES RITUAL

Ara ve Nadal, menjarem torrons, beurem llet d'anetla, per ventura cantarem cançons i, indefectiblement, vos desitjarem bones festes i venturós 1990. Per molts d'anys!

LA REDACCIO

Avui obrim aquesta secció no com un espai de cuina convencional, sino amb el desig de treure de l'oblit a què estan condemnats molts dels plats típics de la nostra Mallorca antiga.

Mes a mes anirem cercant aquella gent del poble amb traça per la cuina. Però la revista està oberta a les suggerències i tot aquell que vulgui col·laborar amb nosaltres ho pot fer posant-se amb contacte amb Pòrtula.

Sense més, posarem mans a l'obra amb la recepta que inaugura aquesta nova secció. Es tracta d'un plat nadalenc. El seu nom mateix sona a Nadal. Ens l'ha cedida molt amablement M.M.M. És una recepta molt antiga, que té possiblement més de dos-cents anys d'existència, extreta del receptari familiar de la persona que ens l'ha donada.

-----SALSA DE NADAL-----

Ingredients:

1 lliura d'ametlles
1/2 lliura d'avellanes
1/2 lliura d'anous
10 unces de sucre mòlt
1 panet
3 ó 4 vermells d'ou

Se torren, pelen i molen les ametlles, les avellanes i les anous. Tot es mescla amb el sucre.

Es posa al foc, en una olla nova, aigua amb un panet. Quan ha bullit molt i el panet està desfet es lleva del foc i es deixa refredar.

Amb les ametlles, avellanes, anous i sucre s'hi mesclen els vermells d'ou, i amb l'ajut del brou del panet es fa passar la pasta per un sedàs molt fi, fent-ho passar amb la mà per la tela.

Es torna posar al foc i, sense deixar de remenar-ho, es fa bullir tres o quatre hores.

No es sap bé si és un plat de postre o es fa servir com a guarnició de carns. En tot cas és molt bo. Bon profit!

T.

S'Escola Vella, s/n
07141--Pòrtol

IMPRÈS DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Carta d'ordre al BANC o CAIXA _____
Agència nº _____ Carrer _____
Localitat _____

Distingits senyors:

Vos agrairé que, fins a nova ordre, vulgueu atendre amb càrrec al meu compte corrent, els rebuts que vos siguin presentats per la revista PÒRTULA, corresponents a la meva quota.

_____ de _____ de _____

(signatura)

<p>Nom del Subscriptor</p> <p>Sr. _____</p> <p>C/ _____</p> <p>Localitat _____</p>	<p>Titular del Compte Corrent</p> <p>Sr. _____</p> <p>C/ _____</p> <p>Localitat _____</p> <p>C/C. nº _____</p>
--	--

(Enviau-ho, omplert, a l'adreça indicada en el marge superior)

DONEM LES GRACIES A FORD.

No es pot afirmar categòricament que Ford sigui el millor director de la història del cinema. Això és només una opinió personal.

El que sí és cert és que hi ha una sèrie de característiques que el fan diferent, especial.

Impecable analista del personatge, tots ells sempre ben traçats, en els que Ford profunditza de manera meravellosa i minuciosa.

Poc amant de l'oposició entre el bé i el mal ni de les intencions moralitzadores, els arguments de Ford són plens d'elements diferents, que ell sap conjuntar de forma que ens doni quasi sempre un resultat excel·lent.

Les seves obres, es diguin "La diligència", "L'home tranquil", o "The searchers", són tot un curs i un mirall per a qualsevol director, i si no que li demanin a Mann o Scorsesse.

Parlar de J.Ford, és parlar de John Wayne, el seu actor preferit i sempre inevitable en la filmografia del realitzador.

"The searchers", mereix un comentari especial i el millor western de la història i una autèntica meravella quant a realització; Guau!.

Ford no només és western (L'home tranquil), però el western és John Ford.

Per tot això i molt més:

Donem les gràcies a Ford.

ANTONI RUBI

UN DISC RECOMANABLE

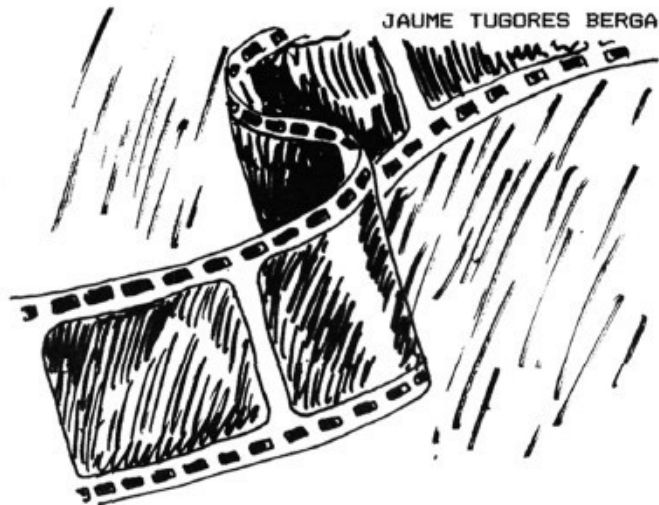
Hi ha hagut varies superbandes, (anomenades "big bands", als països de parla anglesa), originàries de la dècada dels 70, (o potser abans), que han marcat d'alguna manera l'evolució del Pop-Rock actual. Estic xerrant de grups com els Pink Floyd, Dire Straits, la E Street Band d'en Bruce Springsteen i d'altres.

Passarem a parlar del millor disc del grup britànic Dire Straits, liderat pel sensacional Mark Knopfler. El disc es diu "Alchemy-Live". i com diu el títol, es tracta d'un disc-recopilació en directe. Es un disc molt complet ja que abarca els diferents tipus de composicions que interpreta el grup. Possiblement manca alguna bona peça per recopilar en aquest elepe, però cal dir que el nivell de les cançons és altíssim. Mes o menys, totes les peces tenen la qualitat aconseguida als enregistraments d'estudi, i fins i tot, hi ha una d'elles que sobrepassa aquest nivell i tots els marcats per Dire Straits fins ara. Es tracta d'una peça prou coneguda per a tots els seguidors de Dire Straits, i que es diu "Sultans of swing", (arran d'aquesta cançó un periodista, any més tard, va baptisar els components del conjunt els "sultans del swing o del ritme").

A l'album entren temes de tots els altres discs del grup, signats pel genial Knopfler, vocalista, guitarrista i arranador del grup. A gran part del temes predomina, per damunt dels altres instruments, una guitarra elèctrica, que, per al qui escolta, s'arriba a fer característica i curiosa, i per uns altres (entre ells, jo mateix) es fa inoblidable.

En conclusió, és un disc molt recomanable, que té uns certs aires rockers, però que per això no deixa de ser un dels màxims representants, de la millor música moderna a nivell mundial.

JAUME TUGORES BERGA

EL FORN DE MICROONES.

Heu pensat que molts de vosaltres podeu tenir, a casa, un aparell semblant a un Radar? I que aquest aparell serveix per a escalfar els aliments? Es el microones.

Les microones són ones electromagnètiques que s'emporten entre les de ràdio i els infrarroigs, amb una longitud aproximada de 6 cm. S'utilitzen, per exemple, en les xarxes de comunicació i transmissions via satèl.lit. El Radar funciona també amb microones.

Quan les microones arriben als aliments, fan que les molècules vibrin al ritme de les ones. Aquest freq molecular produeix la calor. Les molècules que vibren són les que tenen un dipol, és a dir, una separació de càrregues (com l'aigua, de fórmula H-O-H, amb càrrega positiva a l'hidrogen i negativa a l'oxigen). El plat, per exemple, no té molècules dipolars i, per això, poden treure'l del forn sense cremar-nos.

COM ES PRODUEIXEN LES MICROONES?.

Per generar microones s'utilitzen uns aparells, anomenats "Magnetrons", que consten d'un potent electroimant voltant a un càtode (pol negatiu). Els

electrons del càtode, degut a l'electroimant, emeten ones que, transportades a través d'una canonada guiaones, es duen a la cavitat del forn, des d'on es distribueixen en totes les direccions.

AVANTATGES I INCONVENIENTS DELS MICROONES.

Les microones fan efecte sobre el volum. Arriben fins a 4 cm. de profunditat (a 1,5 cm. és el punt de màxima calor). A més, són molt ràpides, sobretot per a congelats (l'aigua vibra molt bé amb les ones), i per a verdures, que així conserven millor les vitamines ino es cremen. Un altre avantatge és que, a l'apagar l'aparell no es gasta més energia, al contrari de les plaques elèctriques, que malgasten energia.

L'inconvenient principal del forn de microones és que les peces grosses no poden ésser-hi cuinades. A més, els aliments no queden daurats, a no ser que l'aparell disposi d'una resistència addicional. Quant a la seguretat de l'aparell, el punt feble és la junta de la porta: ha de comprovar-se, de tant en tant, que no hi hagi fugides d'ones (la finestreta, transparent, té una fina xarxa metàl.lica que impedeix fugides).

Ah! No vos poseu mai al davant d'un radar! Quedariu frita.

BARTOMEU CARDELL

IPÒRTULA

Informatiu Cultural de Marratxi.

PRENSA
ORDINA

DES DE LA CASA DE LA VILA

Jornades Culturals Nadal '89

13 de desembre, 20 hores, Església d' Es Pont d' Inca

- Coral del Col·legi Blanquerna (Es Pont d'Inca)
- Coral Gavines Blanques I i II (Col·legi Sant Gaietà, Ciutat)

14-XII, 20'30 h., Casa de Cultura- Sa Cabaneta

- Audició comentada "En Pere i el Llop", de S. Prokofiev
- Diapositives i comentaris a càrrec de Biel Massot i Pere Estelrich

19-XII, 19'30 h., Casa de Cultura- Sa Cabaneta

- Introducció als instruments: "El Clarinet", per F. Vaquer

23-XII, 20'30 h, Església de Pòrtol

- Coral de Porreres

24-XII, 22'30 h, Església d' Es Pla de na Tesa

- Representació "El Betlem avui"
- Grup infantil d'Es Pla de na Tesa, director: Mateu Salom

30-XII, 20 h., Església de Sant Marçal

- Concert de piano: Luca de Marchi

- Concurs de Fotografia

Bases: Ajuntament, Tfn 60 20 23

Primer premi: 25.000 ptes i placa; 2on: 15.000 i placa; 3er: 10.000 i placa

- Concurs de Dibuix escolar. Tema: Reis Magics

3 premis per a cada cicle. Bases: Escoles i Ajuntament

- Concurs de Betlems

Bases: Ajuntament: Tfn 60 20 23. Premi únic: 15.000 ptes

EXPOSICIONS a la Casa de Cultura - Sa Cabaneta

- Concurs de fotografia DEL 22 DE DESEMBRE
- Concurs de dibuix escolar AL 6 DE GENER
- Els nostres batles (fotografies històriques, del 1906 al 1971)
- Marratxí a través dels documents (selecció de l' arxiu municipal; del segle XVI al XX) (DE LES 19 A LES 20 HORES)

Hi col·laboren: "Sa Nostra" i Consell Insular de Mallorca

Ajuntament de Marratxí

GABRIEL A. VICH

ALEMANYA, NADAL EN LLIBERTAT.

Fins enguany no havia cregut mai aquells que em deien que el món està boig, però els aconteixements viscuts al 1989 ho confirmen al major dels incrèduls. Perquè en un any hem assistit a un dels majors canvis polítics de la història de la humanitat.

Es cert que després de veure els camins de Mikhaïl Gorbtxov tothom ensumava canvis a l'orient europeu. Canvis que ningú sabia ben bé on arribarien, en què consistirien, si serien més "de cara a la galeria" que no realitats per a uns pobles que patien les conseqüències d'un sistema econòmic que si bé traqué d'apurs als seus padrins i pares, no era gens vàlid per a les noves generacions de gent jove. Aquesta gent jove és la gent del futur, i vist que no ho tenien gaire clar es van decidir a actuar i al manco, intentar obrir els ulls de la gent que els manava. A un bon grapat els sortí malament, recordem la matança de la Xina, però d'altres veuen amb il·lusió com les seves veus són escoltades, o al manco això sembla. No hem d'oblidar tampoc que aquestes veus de canvi han començat a sonar en un moment que la crisi dels països de l'est s'ha fet encara més accentuada. Els EUA són forts, el Japó es fort, i de cada dia Europa està més forta i més unida. Si tot seguia el seu camí, cosa molt probable, aquests països acabarien essent uns quants més del ja massa gran grapat que són els del tercer món. No es pot desenvolupar un país sense produir, sense comerciar, sense innovar, sense competir, i això no s'aconsegueix a uns països en els que els obrers vist que cobren el mateix fent u que fent cent, prefereixen fer u i cansar-se menys. Qui ha posat el semàfor en verd ha estat Gorbtxov, "si el camarada gran diu això, si nosaltres demanem el mateix, ens acabaran per fer cas" pensaren els dels països veïns. I així ha estat, i un rera l'altre, com un domino posat en fila han anat caient els països. Polònia ja té govern no comunista, elegit democràticament... quin serà el pròxim?.

El cas més espectacular de tots ha estat el d'Alemanya democràtica. El govern d'aquell país ha hagut d'obrir fronteres "perquè no els quedava més remei". Els habitants d'aquells països aprofitant l'obertura d'altres fronteres trobaren diverses rutes cap a la llibertat. Això era l'estiu passat. D'una manera legal aconseguiren arribar a l'altra Alemanya. Davant la impotència de les autoritats de controlar una població, mig recolzada pel gran Gorbtxov van decidir, perquè no tenien altre camí, un vespre d'un

dijous de Novembre d'obrir les fronteres del mur de Berlín. Pareixia mentida, era com increïble veure com els soldats alemanys que vigilaven el mur i que fins hores abans tenien ordre de matar a qui l'intentàs passar, ara ajudaven a la gent a botar-lo i fins i tot rompre'n un bocí per tenir com a record d'una època que ja és història. Donada la velocitat dels aconteixements més d'un degué pensar que era com un somni, a la fi lliures, per dir el que vulguin, per anar allà on vulguin, per poder anar a veure a l'altra banda del mur aquells parents que deixaren després de la guerra i que el ciment els separà. Ara ja tot només eren records. Records de fam, de persecució, de silenci, de desig de llibertat. Vegeren amb els seus propis ulls com unes "autoritats" feien miques un enorme bloc de ciment que ells mateixos van manar construir, vegeren com la llibertat guanyava una vegada més i la justícia regnava de nou a un bocí més del planeta.

No crec que d'aquí a Nadal els canvis donin per a millorar molt la situació dels qui han quedat a l'Alemanya Oriental. Ara el fugir no té tant de sentit com abans. Es allò "del desig del prohibit", que una vegada que deixa d'esser prohibit perd interès. Però si més no, de ben segur que aquest Nadal serà el més feliç de la vida de molts alemanys, tant de l'Est com de l'Oest, en tot cas, el més esperançador, perquè tendran riquesa o no en tendran, tendran una unitat Alemanya o no la tendran, entraran al mercat comú o no hi entraran, però al menys tendran llibertat, dignitat i seran respectats. El demés ja vendrà, no càpiga dubte, perquè si el Nin Déu els ha fet aquest regal enguany, de ben segur que els demés ja arribaran, encara que tots hi haguem de treballar.

Bon Nadal a tots! Benvinguts a Europa!

MÚSICA

AVISTA

I.- El simfonisme romàntic mira cap a Mahler. Al contrari de Richard Strauss, Gustav Mahler fugí del poema simfònic per desenvolupar al màxim la idea de simfonia partint dels cànons del Beethoven de la novena.

Ja amb la simfonia "Titan" endevinam un projecte de futur.

II.- Cent anys després de l'estrena a Budapest d'aquesta primera simfonia (20 de novembre de 1889) tenim al nostre entorn molts i variats enregistraments que ens l'acosten fidelment. Dos d'ells en la versió més completa (Ozawa i Fischer), els altres en la versió definitiva: Walter, Solti, Bernstein, Haitink, però sense oblidar Giuliani, Maazel...

PERE ESTELRICH I MASSUTI

DEL CALAIX DELS RECORDS

Un moment de la representació "Un ramell de margalides", de Tomeu Crespi Cladera, en "Es Cine" de Pòrtol, devers l'any 1960. Vegeu la "companyia" al complet en la secció "Aquell temps" (plana 20)

Fotografia gentilmente cedida per Bartomeu Moll "Pinso".

PRECISAMENT AQUEST MES...

19

Fa 100 anys (desembre del 1889)

S'aprova el pla de condicions d'obra del nou cementeri, format pel president de la corporació municipal; i el de pressuposts d'obres i plànols modificats, format pel director de les obres, Gaspar Reynés i Coll.

Les obres d'aquest nou cementeri són adjudicades a Antoni Garcia i Rullan i a Pere Joan Planisi i Garcia, per les quantitats de 1070'5 ptes i 5450 ptes respectivament.

Bartomeu Carrió i Ramis, regidor, i Francesc Barrera i Noceras, veïnat de Marratxí, són designats per establir les fites municipals amb el terme de Palma.

En fa 75 (desembre, 1914)

El Consistori acorda per unanimitat tomar la porta de dues fulles que han construït els Germans de la Doctrina Cristiana en la via pública que condueix a Son Capellà perquè intercepta el pas i constitueix un obstacle.

En fa 50 (desembre, 1939)

L'Ajuntament dona ordre de reinstal·lar la connexió d'enllumenat públic a Sant Llatzet.

Es concedeix permís a Antoni Faidella Colca, natural de Barcelona i veïnat de Granollers, domiciliat accidentalment a la Pensió La Florida, per poder fer funcions de titelles a la Pça Gral Sanjurjo d'Es Pont d'Inca.

El metge titular, Antoni Jaume, reclama l'abonament d'una sèrie de quinquenis pels seus serveis al municipi. Li deneguen.

S'aprova el pressupost per a 1940. Suma la quantitat de 100550 ptes.

Es modifica l'ordenança municipal d'ocupació de la via pública. La tasa de rodatge queda així: carruatges de 4 rodes: 25 ptes anuals, carros industrials: 10 ptes, carros sense molles i cavalleria major: 7 ptes, carros estirats per cavalleria menor: 5 ptes, carretons: 15 ptes, bicicletes: 1'50 ptes.

Hom augmenta l'enllumenat de Sa Cabaneta amb dues bombetes més.

El regidor Antoni Sastre Miralles presenta la dimissió amb caràcter irrevocable.

Concedeixen permís a Miquel Falconer, de Palma, per a construir una casa de planta baixa en el

solar de la seva propietat del C/ A de l'establiment de Son Verí.

Gabriel Barrera Ferrer passa a ocupar interinament la plaça d'auxiliar administratiu, cuidant-se a més de la recaptació dels arbitris municipals de Sa Cabaneta, Pòrtol, Es Pou des Coll i Marratxí, fins que sigui cuberta en propietat o l'Ajuntament adopti una altra resolució.

En fa 25 (desembre, 1964)

S'aprova el contracte de recollida de fems en Es Pont d'Inca, signat amb Miquel Salom Amengual.

Josep Lluís Fernández i Sampol és nomenat aparellador municipal sense plaça en plantilla.

Es aprovat el plànol d'aparcaments de la plaça del tren d'Es Pont d'Inca.

Gesa construeix una caseta per a estació transformadora en el C/ José Antonio, davant el camí de Sant Jordi.

Autoritzacions: a Josep Iglesias Escribà per a instal·lar una fàbrica de rajoles en una travessera del C/ de Son Alegre.

A Joan Cifre Llopart per instal·lar una fàbrica de biguetes i bigades a un local de Ca'n Pol.

20

C O L . L A B O R A D O R S: Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Bartomeu Cardell i Fluxà, Pere Estelrich i Masnutí, Antoni Pere Font i Munar, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Pere Gil, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, Miquel Mut i Amengual, Damià Perelló i Terrassa, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antoni Rubí i Gómez, Vicenç Sastre i Arrom, Miquel Víctor Sbert i Gutiérrez-Otero, Cristòfor Tries i Serra, Jaume Tugores i Berga, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: Camí de Sa Bomba. Dibuix de Vicenç Sastre

DISSENY I CONFECCIO GRAFICA: Miquel Mut i Sureda

CONSELL DE REDACCIO: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Rafel Creus i Frontera, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.

Imprés als tallers "Apóstol y Civilizador" (Petra)
D.L.: PM 529/81

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

Nº 86,
Desembre del 1989

AQUELLS TEMPS

Els components de la representació "Un ramell de margalides", drama en vers de Tomeu Crespi Cladera. Era "Es Cine" de Pòrtol, devers l'any 1960

D'esquerra a dreta. Drets: Tomeu Moll "Pinso", Tomeu Cañellas "Pinso", Maria "Pinet", Guillem Cañellas "Gregori", Jaume Ramis "Roca", Mestre Joan Sastre (+). El qui guaita és "Sasso".

Agenollats: Pere Palou de Sa Travessa, Guillem Vidal "Ferriol", mestre Rafel "Porret" (+), Antoni Cañellas "Gardilla".

Fotografia gentilmente cedida per Bartomeu Moll "Pinso".